

II. UWARUNKOWANIA ZBIORCZE

określone dla Gminy Przeworno w:

„studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeworno”, uchwalonym uchwałą nr XXI/118/2000 Rady Gminy w Przewornie z dnia 30 czerwca 2000 r.

oraz

„studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeworno”, uchwalonym uchwałą nr XIV/65/07 Rady Gminy Przeworno z dnia 30 listopada 2007

Materiał kartograficzny dla powyższego tekstu jest zawarty na planszy w skali 1 : 15.000 nr I.

UWARUNKOWANIA ZBIORCZE

1. POŁOŻENIE I WIELKOŚĆ GMINY.

Gmina Przeworno leży w powiecie strzelińskim województwa dolnośląskiego; w odległości rzędu 50 – 60 km od stolicy województwa Wrocławia i ca 15 km na południe od Strzelina.

Obszar gminy zajmuje wschodnie pogranicze województwa; na kontakcie z województwem opolskim. Gmina graniczy tu od wschodu i częściowo południa z dwoma gminami województwa opolskiego: gminą Grodków powiatu brzeskiego i gminą Kamiennik powiatu nyskiego.

Od południowego – zachodu gmina sąsiaduje z gminą Ziębice powiatu ząbkowickiego województwa dolnośląskiego.

W ramach powiatu strzelińskiego gmina Przeworno graniczy od północy z gminami: Strzelin i Wiązów.

To położenie gminy na styku dwóch województw, 4 powiatów i wielu gmin zapewnia mieszkańcom i władzom samorządowym wielopoziomowe kontakty i ułatwia współpracę. Układ ciężarów i powiązań gospodarczych rozkłada się tu równomiernie zarówno na szczeblu ośrodków wojewódzkich jak i powiatowych.

Gmina zajmuje obszar o łącznej powierzchni 11.174,29 ha użytkowany w sposób następujący:

8.317,35 ha – użytki rolne -	74 %
2.022,55 ha – lasy i zadrzewienia -	18 %
834,39 ha – tereny pozostałe -	8 %

Sieć osadniczą obszaru tworzy 19 wsi, do których dodatkowo należy 10 małych przysiółków. Najliczniejsze wsie grupują się wzdłuż południkowej osi obszaru, jaką wyznacza dolina Krynki. Tu leży największa wieś gminy Przeworno; siedziba władz samorządowych i gminny ośrodek usługowy.

Wieś liczy obecnie 1278 mieszkańców. Ponadto w dolinie Krynki usytuowane są:

- Sarby - 458 mieszkańców, wraz z przysiółkami,
- Cierpice - 304 mieszkańców,
- Krzywina - 350 mieszkańców,
- Jegłowa - 784 mieszkańców.

Podobne w skali wielkości są trzy wsie usytuowane w północno – wschodniej części obszaru; na wschód od doliny Krynki:

- Karnków - 402 mieszkańców,
- Strużyna - 303 mieszkańców,
- Rożnów - 298 mieszkańców.

Pozostałe wsie gminy, szczególnie w jej części zachodniej, to wsie małe rzędu 50 – 180 mieszkańców.

Łącznie obszar gminy zasiedla obecnie 5.511 osób.

2. BILANS UŻYTKOWANIA TERENU

Formy użytkowania terenu	stan istniejący 1999 rok		stan projektowany – perspektywa	
	ha	%	ha	%
użytki rolne	8.317,35	74,4	5.837,25	52,2
lasy	2.022,55	18,1	4.028,95	36,0
wody płynące i zbiorniki wodne	114,77	1,0	308,67	2,8
tereny komunikacji	401,71	3,6	401,71	3,6
wielofunkcyjne tereny osadnicze	258,15	2,3	508,95	4,6
użytki kopalne, tereny różne	59,76	0,6	88,76	0,8
Ogółem gmina	11.174,29	100,00	11,174,29	100,00

3. OBECNA STRUKTURA WŁASNOŚCI TERENU

(wg ewidencji geodezyjnej z 17 maja 1999 roku)

nr grupy rejestrowej	forma własności	powierzchnia w ha	%
1.1.	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	3.134,23	28,0
1.2.	Państwowe Gospodarstwo Leśne – Nadleśnictwo Henryków	1.942,58	17,4
1.3., 1.4, 2.3	pozostałe grunty Skarbu Państwa	276,25	2,5
4.1.	grunty tworzące zasób gruntów komunalnych	582,49	5,2
5	grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	3,94	0,05
7.1.	grunty osób fizycznych, wchodzące w skład gospodarstw rolnych	3.906,77	35,0
7.2.	grunty osób fizycznych, nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	251,90	2,2
8	grunty spółdzielni	757,51	6,8
9.	grunty kościołów i związków wyznaniowych	5,40	0,05
11.	grunty osób prawnych nie zaliczane do grup 1-10	313,22	2,8
	Ogółem gmina	11.174,29	100,00

4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.

Gmina Przeworno położona jest korzystnie w obszarze pogranicza województwa dolnośląskiego i opolskiego, co zapewnia mieszkańcom jednakową, ca 60 km, odległość do Wrocławia i Opola; ośrodków metropolitalnych tych województw. Stwarza to dla gminy szerokie możliwości kontaktów i powiązań ponadregionalnych. Obszar gminy leży w obrębie Przedgórza Sudeckiego, w zasięgu historycznie i przyrodniczo wyodrębnionego pasma rozwojowego województwa dolnośląskiego; zawartego pomiędzy Sudetami a doliną Odry.

Dominantą rozwojową dla tego pasma jest produkcyjna aktywność przemysłowa i rolnicza. Czynnikiem integrującym powiaty i gminy województwa w pasie przedgórskim jest oś rozwojowa stworzona przez korytarz autostrady A-4 (z odgałęzieniem A-12) i projektowaną linią kolejową Europa – Azja. Oś ta uznana jest za III Europejski Korytarz Transportowy. Jest to ugruntowany historycznie europejski szlak z Niemiec nad Morze Czarne.

W bliskim sąsiedztwie przedmiotowego korytarza usytuowane jest miasto powiatowe Strzelin, wytypowane w strategii rozwoju województwa dolnośląskiego na subregionalny ośrodek rozwojowy, w randze „Bramy Dolnego Śląska”.

Położenie gminy w strefie oddziaływania powyższej osi rozwojowej gwarantuje jej integrację regionalną w ramach pasma przedgórskiego i całego województwa oraz daje możliwości powiązań i otwarcia ponadregionalnego.

Wewnętrzny układ powiązań i stabilizacji we wschodnim pasie Przedgórza Sudeckiego zapewniają drogi wojewódzkie:

- „drogi przedsudeckiej” relacji: Radomierzycy – Lubań – Gryfów – Lwówek Śląski – Złotoryja – Jawor – Strzegom – Świdnica – Drzierżonów – Ząbkowice Śląskie – Ziębice – Grodków, jako południowej alternatywy dla autostrady A-4,
- „drogi sudeckiej”, relacji: Radomierzycy – Zawidów – Świeradów Zdrój – Szklarska Poręba – Jelenia Góra – Kowary – Kamienna Góra – Lubawka – Mieroszów – Broumov – Tłumaczów – Radków – Karłów – Kudowa Zdrój – Przełęcz Polskie Wrota – Zieleniec – Międzyzlesie – Jaworek Dolny – Wilkanow – Kamienna – Idzików – Przełęcz Puchaczówka – Stronie Śląskie – Lądek Zdrój – Travná – Jawornik – Jeseník – Głuchołazy – Prudnik.

5. WYTYCZNE ZE „STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO”.

Dolny Śląsk położony jest w Europejskim Narożniku Polski, który spina Polskę z Europą i jest ważnym elementem w systemie europejskich powiązań.

W przyjętym podziale obszaru województwa na zróżnicowane pod względem przyrodniczym, gospodarczym i urbanistycznym strategiczne pasma rozwojowe; położona na Przedgórzu Sudeckim gmina Przeworno, sytuje się w paśmie aktywności przemysłowej i rolniczej, zawartym pomiędzy Sudetami a Odrą. Istnieją tu dobre warunki przestrzenne i komunikacyjne dla rozwoju wielkotowarowego rolnictwa i przemysłu. Jest to pasmo ukształtowane historycznie, mające szanse powrotu do swej dawnej „żywołności ekonomicznej”. Rozwój gospodarczy i cywilizacyjny tego obszaru winien następować

równoważnie do dbałości o środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Gmina położona jest poza zasięgiem komunikacyjnych kratownic rozwojowych województwa t.j.:

- na południe od korytarza autostrady A-4 i projektowanej linii kolejowej Europa – Azja.
- na wschód od szlaku Bałtyk – Adriatyk ze Sztokholmu przez Poznań, Wrocław, Kłodzko, Brno i Wiedeń.

Ośrodkiem subregionalnym dla gminy jest miasto powiatowe Strzelin, pełniący zarazem rolę „Bramy Dolnego Śląska”. Tu skupiać się winny inicjatywy międzyregionalne i ponadgraniczne, co pozytywnie wpłynie na stabilizację gospodarczą obszarów peryferyjnych jakim jest obecnie m.in. Gmina Przeworno.

Do silnych stron pasma przedśudeckiego województwa zaliczyć należy:

- dobre warunki dla produkcji rolnej,
- walory krajobrazowe i krajoznawcze,
- historycznie ukształtowana wyrazista sieć osadnicza,
- bliskie sąsiedztwo dobrze wykształconego Wrocławia – ośrodka metropolitalnego województwa,
- wartości kultury materialnej.

W przypadku gminy Przeworno nie bez znaczenia jest jej położenie na styku z województwem opolskim; w niedużym oddaleniu od Nysy i Opola.

Słabe strony regionu przedśudeckiego to:

- brak skutecznego systemu ochrony przeciwpowodziowej,
- zły stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną, zaniedbania komunikacyjne – dekapitalizacja infrastruktury technicznej i transportowej,
- niedostatki cywilizacyjne obszarów wiejskich,
- niska rentowność produkcji rolnej,
- niejasna struktura własności i zapóźnienia prywatyzacyjne; szczególnie mienia dawnych PGR,
- bezrobocie strukturalne,
- niski budżet władz samorządowych.
- rozwój funkcji ponadprodukcyjnych,
- wykorzystanie funduszy pomocowych z Unii Europejskiej.

Szansami dla regionu są następujące kierunki i działania:

- skuteczna ochrona przeciwpowodziowa obszaru,
- modernizacja sieci transportowej i infrastruktury technicznej,
- zachowanie i rewaloryzacja historycznego dziedzictwa kulturowego,
- efektywność ekonomiczna produkcji rolnej,
- wspieranie rozwoju kultury,
- humanizacja systemu usług społecznych,
- ochrona środowiska naturalnego i rewitalizacja krajobrazu, poprawa stanu środowiska,
- całościowe zagospodarowanie Odry i jej dorzecza,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej,
- tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju wsi,
- działanie na rzecz rozwoju usług turystycznych,
- promowanie oryginalnych inicjatyw gospodarczych,
- stymulowanie rozwoju instytucji otoczenia biznesu,
- kształtowanie tożsamości i umacnianie prestiżu regionu.

Zagrożeniem w realizacji tych celów mogą być:

- niekorzystna i niespójna polityka regionalna administracji rządowej, niezgodność celów strategii krajowej z priorytetami rozwoju Dolnego Śląska, preferowanie zasady wyrównywania rozwoju regionów,
- zahamowanie procesu decentralizacji Państwa,
- obniżenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców regionu, degradacja środowiska moralnego,
- nieopanowanie problemów bezrobocia,
- negatywne konsekwencje zmian klimatycznych,
- dekonunktura na podstawowe produkty wytwarzane w regionie.

Strategię perspektywnego rozwoju Dolnego Śląska określają następujące hasła i zadania:

- stworzenie kompleksu uwarunkowań sprawiających, że na Dolnym Śląsku da się żyć w spokoju ducha, w zgodzie z ludźmi i w harmonii z naturą,
- racjonalizacja edukacji uwzględniająca potrzeby rynku pracy,

Ważnym dla gminy Przeworno są określone w „strategii rozwoju województwa dolnośląskiego” warunki dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Uściśla się je w sposób następujący:

- opracowanie programu poprawy struktury agrarnej gospodarstw wiejskich,
- działania na rzecz podniesienia konkurencyjności dużych gospodarstw specjalistycznych,
- podnoszenie standardu cywilizacyjnego obszarów wiejskich poprzez programy rozwoju infrastruktury i wspieranie kulturowych inicjatyw lokalnych,
- wspieranie rozwoju sektora przetwórstwa rolno – spożywczego, transfer nowoczesnych technologii i wzorców organizacyjnych,
- stymulowanie powstawania regionalnego rynku hurtowego produktów rolnych oraz rolniczych grup producenckich i marketingowych,
- wspieranie rozwoju doradztwa rolniczego i szkoleń m.in. w zakresie pozyskiwania kredytów, podatków, problemów prawnych, marketingu i zarządzania produkcją,
- wspieranie rozwoju produkcji „żywności ekologicznej” w regionie i jej promocja w kraju i na rynkach Unii Europejskiej,
- stymulowanie rozwoju rzemiosła, usług i drobnej wytwórczości na wsi,
- wspieranie rozwoju agroturystyki i „refleksyjnej” ekoturystyki,
- programy rozwoju funkcji mieszkaniowych na terenach wiejskich dla dojeżdżających do pracy, emerytów i pobyków weekendowych,
- pilotowanie powstawania regionalnego systemu ścieżek rowerowych.

6. WYTYCZNE ZE „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU DAWNEGO WOJEWÓDZTWA WAŁBRZYSKIEGO”.

Opracowane przed reformą administracyjną kraju „studium zagospodarowania przestrzennego województwa wałbrzyskiego” określa kierunki polityki przestrzennej na obszarze dawnego województwa, z wskazaniem uwarunkowań rozwojowych i zadań ponadlokalnych dla poszczególnych gmin.

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Przeworno winny być oparte na pełnym wykorzystaniu zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego obszaru t.j. przede wszystkim:

- wartości krajobrazowych Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Strzebińsko –

Niemczańskich,

- kompleksów glebowych o wysokiej wartości rolniczej,
- zabytkowych zespołów pałacowo – dworskich,
- zasobów surowcowych obszaru.

Struktura funkcjonalna gminy winna być ukierunkowana na rozwój funkcji rolniczej i rekreacyjnej. Wykorzystać należy również sprzyjające warunki rozwoju przemysłu przetwórstwa rolno – spożywczego i eksploatacji surowców mineralnych.

Podstawą rozwoju funkcji rekreacyjnej są walory krajobrazowe zachodniej części gminy oraz wymagające zagospodarowania zespoły pałacowo – dworskie.

Niezbędne są działania zmierzające do modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej gminy.

Preferuje się zrównoważony rozwój funkcjonalno – przestrzenny obszaru.

Kryteriom ekologicznym i ekonomiczno – gospodarczym należy przypisać taką samą rangę.

7. PROGRAM ZADAŃ RZĄDOWYCH NA OBSZARZE GMINY PRZEWORNO OKREŚLONY W „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA WAŁBRZYSKIEGO”:

- budowa retencyjnych zbiorników przeciwpowodziowych w dolinie Krynki (aktualnie trwają prace projektowe),
- regulacja cieków powierzchniowych,
- rewaloryzacja i rewitalizacja zabytkowych zespołów pałacowo – parkowych, zespołów kościelnych oraz centrum usługowo – mieszkalnych, w granicach obowiązujących stref konserwatorskich,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 385, relacji Tłumaczów – Wolibórz – Ząbkowice Śląskie – Ziębice – Grodków; głównej arterii komunikacyjnej gminy,
- odbudowa i modernizacja sieci dróg powiatowych i gminnych,
- budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 250 m³/dobę wraz z siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- rozbudowa gminnej sieci wodociągowej (w trakcie realizacji),
- modernizacja gminnego składowiska odpadów komunalnych,
- rozbudowa sieci telefonicznej (w trakcie realizacji).

8. WNIOSKI ZE „STRATEGII ROZWOJU GMINY PRZEWORNO”.

Prace nad powyższym opracowaniem prowadzi Biuro Ekspertyz Finansowych Marketingu i Consultingu s.c. w Warszawie. W pierwszej części „strategii” zdiagnozowano sytuację społeczną, gospodarczą i finansową gminy, jej poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz z tym związany stan środowiska naturalnego. Na tej podstawie sformułowano mocne i słabe strony gminy, szanse i zagrożenia dla jej rozwoju.

Do mocnych stron zalicza się walory i zasoby środowiska naturalnego oraz dogodne warunki dla inwestorów z zewnątrz.

Słabymi stronami są:

- niewykorzystane walory turystyczne,
- brak zaplecza hotelowo – gastronomicznego,
- niewykorzystane zasoby wód powierzchniowych,
- duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,

- brak różnicowania specjalności w grupie ludzi z wyższym wykształceniem; przewaga wykształcenia rolniczego,
- duże bezrobocie (absolwenci szkół średnich, byli pracownicy PGR),
- pauperyzacja społeczności lokalnej,
- brak aktywności społecznej,
- brak perspektyw rozwojowych budownictwa,
- brak kanalizacji sanitarnej.

Do zagrożeń w rozwoju gminy zalicza się:

- niewydolność komunikacyjna,
- dużą konkurencję zewnętrzną,
- odpływ ludzi wykształconych do aglomeracji wrocławskiej,
- niekorzystną koniunkturę w krajowym rolnictwie.

Szanse i kierunki rozwojowe formułuje się w sposób następujący:

- rozwój w gminie zaplecza mieszkalnego dla aglomeracji wrocławskiej,
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego,
- stworzenie warunków dla małych gospodarstw,
- intensyfikację produkcji rolnej,
- planowane uruchomienie programów rządowych dla rolnictwa,
- pojawienie się nowych źródeł finansowania w związku z integracją europejską,
- aktywność i przedsiębiorczość społeczna,
- ogólny wzrost gospodarczy.

W trakcie opracowania jest również „strategia rozwoju powiatu strzelińskiego”. Postawiona w tym opracowaniu diagnoza formułuje analogiczne wnioski jakie przypisano dla gminy Przeworno.

9. WALORYZACJA PRZYRODNICZA OBSZARU:

9.1. Uwarunkowania geograficzne.

Gmina Przeworno leży w południowo – wschodniej części Przedgórza Sudeckiego; w rejonie Wzgórz Niemczańsko – Strzelińskich.

W granicach gminy wyróżnia się trzy jednostki morfologiczne. Są to:

- dolina rzeki Krynki,
- Wzgórz Strzelińskie,
- Wzgórz Wawrzyszowsko – Szklarskie.

Morfologiczną i hydrograficzną osią obszaru jest dolina rzeki Krynki, prawobrzeżny dopływ Oławy. Ta szeroka forma dolinna, biegnąca w środkowej części obszaru, na linii północ – południe, charakteryzuje się płaskim, szeroko rozprzestrzenionym dnem i wyraźnie rysującymi się w krajobrazie zboczach. Wysokość bezwzględna terenu kształtuje się w poziomie 167 – 205 mnpm.

Boczne doliny prawobrzeżnych i lewobrzeżnych dopływów Krynki posiadają analogiczne formy morfologiczne i wraz z doliną główną tworzą spójną sieć erozyjnych wyżłobień.

Na zachód od doliny Krynki rozciąga się pasmo Wzgórz Strzelińskich, w przewadze zalesione, z kulminacjami m.in.: Gromnika (393 mnpm.), Kalinki (389 m.) i Wyżnej (371 m.). W kontraście z płaską, równinną powierzchnią środkowej części obszaru gminy, Wzgórz Strzelińskie charakteryzują się żywą konfiguracją terenu, w charakterze

krajobrazu górskiego. Tu biorą swój początek lewobrzeżne dopływy Krynki. Obniżenie w rejonie Romanowa i Dobroszowa dzieli pasmo na słabo rozczłonkowaną i wyższą część północną i wąski grzbiet południowy. Mniej urozmaicona jest rzeźba wschodniej części obszaru gminy, położonej w zasięgu Wzgórz Wawrzyszowsko – Szklarskich. Wzgórza te tworzą łagodne, kopulaste wyniesienia, nie przekraczające 215 – 250 mnpm. Jest to obszar słabo zalesiony. Niewielkie zespoły leśne towarzyszą krawędziom erozyjnym i kulminacjom szczytowym. Pasma tych wzgórz rozciąga się dalej na wschód, poza granice województwa dolnośląskiego, otaczając od zachodu Równinę Grodkowską.

9.2. Zasoby i walory środowiska naturalnego.

Zasobami i walorami środowiska naturalnego gminy są przede wszystkim:

- wartościowe arealy rolne,
- kompleksy leśne,
- złoża surowców mineralnych,
- wody powierzchniowe,
- zasoby wód wglębnych,
- walory krajobrazowe obszaru,
- korzystne dla mieszkańców i rolnictwa warunki klimatyczne,
- zespoły zieleni kształtowanej z drzewami pomnikowymi.

Powyższe zasoby i walory omawiają szerzej poniższe podrozdziały.

9.2.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Tworzą ją rozległe arealy rolne o dużej wartości bonitacyjnej. Zajmują one łącznie 8.317,35 ha gruntów (t.j. 74,4 % obszaru gminy), użytkowanych w sposób następujący:

6.940,00 ha	-	grunty orne	-	83,4 %
139,71 ha	-	sady	-	1,7 %
663,91 ha	-	łąki trwałe	-	8,0 %
575,73 ha	-	pastwiska trwałe	-	6,9 %

Kompleksy rolne gminy rozprzestrzenione są szeroko na lekkofalistych i płaskich wysoczyznach obszaru oraz w dolinach rzecznych. Występują tu gleby bielcowe i brunatne a w dolinach mady; rzadziej czarne ziemie.

Są to gleby urodzajne, sklasyfikowane w następujących klasach bonitacyjnych:

klasa I	-	41,32 ha	-	0,5 %
klasa II	-	1.171,92 ha	-	14,1 %
klasa III	-	3.636,26 ha	-	43,7 %
klasa IV	-	2.661,70 ha	-	32,0 %
klasa V	-	693,10 ha	-	8,3 %
klasa VI	-	113,05 ha	-	1,4 %

ogółem użytki rolne 8.317,35 ha - 100,0 %

Wysoka wartość bonitacyjna gleb, mało urozmaicona konfiguracja terenu i łagodność

klimatu podgórskiego to główne walory i potencjał rozległej rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy. Była ona w przeszłości i może być w perspektywie silną podstawą rozwoju specjalistycznego rolnictwa, ogrodnictwa i sadownictwa; efektywnych ekonomicznie.

Opłacalność produkcji rolnej pociągnie za sobą rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego oraz wykorzystanie istniejącego zaplecza hurtowego i magazynowego. Przyczyni się to do intensywnej spedycji nieprzetworzonych i przetworzonych płodów rolnych na rynek handlowy m.in. sąsiadujących aglomeracji miejskich.

Niezbędna w tej kwestii jest zmiana polityki rolnej w kraju.

9.2.2. Lasy.

Lasy gminy położone są w zasięgu V Krainy Śląskiej w obrębie Przedgórza Sudeckiego. Administrowane są głównie przez Nadleśnictwo Henryków.

W kompleksach leśnych wyodrębnia się 9 typów siedliskowych, w tym 7 nizinnych i 2 wyżynne. Największą powierzchnię zajmuje las wyżynny, gdzie drzewostany tworzą: dąb, świerk, brzoza, sosna i inne, w następującym udziale procentowym:

18,2 %	-	świerk,
11,7 %	-	sosna,
3,9 %	-	modrzew,
6,6 %	-	buk,
39,1 %	-	dąb,
2,0 %	-	jawor,
2,9 %	-	jesion,
1,7 %	-	lipa,
3,5 %	-	olcha,
7,6 %	-	brzoza,
3,1 %	-	pozostałe gatunki.

Nadleśnictwo prowadzi sukcesywną przebudowę drzewostanów świerkowych, które zostały zniszczone w latach 1993 – 95 w wyniku suszy i gradacji szkodliwych owadów. W odnowieniach dokonuje się nasadzeń dębu, buku i innych drzew liściastych.

Przeciętny wiek drzewostanu 55 – 63 lat, przeciętna zasobność 212 238 m³ drewna/ha, przeciętny roczny przyrost 3,83 – 3,88 m³/ha.

Są to w zdecydowanej przewadze lasy ochronne, grupy I, głównie lasy w strefie oddziaływania przemysłu ale również glebochronne, wodochronne i masowego wypoczynku (w obrębie Wzgórz Strzelińskich).

Lasy i zadrzewienia zajmują łącznie 2.022,55 ha, co stanowi 18,1 % całości obszaru gminy.

Nadleśnictwo Henryków administruje kompleksem leśnym, o powierzchni 1708 ha.

Lasy koncentrują się głównie w zachodniej, górzystej części gminy, gdzie stopień lesistości wzrasta do 44 % (Dobroszów – Płosa) a nawet 56 % (wieś Samborowiczki). We wschodniej; rolniczej przestrzeni gminy, pasy leśne towarzyszą ciekom wodnym lub ograniczają się do małych wyizolowanych zespołów w obrębie wyniesień i krawędzi erozyjnych. Stopień lesistości obszaru maleje tu wydatnie osiągając nawet 4 % (Strużyna – Kaszówka), 3 % (Rożnów – Królewiec) lub 2 % (Cierpice).

Dążąc do rewitalizacji krajobrazu naturalnego obszaru należy wydatnie zwiększyć zasięg kompleksów leśnych, poprzez sukcesywny, wieloletni proces zalesiania:

- niezagospodarowanych użytków rolnych o niskiej wartości bonitacyjnej, szczególnie w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych,

- nieużytków i terenów wyrobisk poeksploatacyjnych po ich rekultywacji,
- odtworzenie pasmowych ciągów zadrzewień wzdłuż dolin rzecznych.

9.2.3. Złoża surowców mineralnych.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym Bilansem Zasobów Kopalin i Wód Podziemnych w Polsce na terenie gminy występują następujące złoża surowców mineralnych:

- złoża marmuru „Przeworno” o zasobach geologicznych wynoszących 30tys.ton, którego wydobyć zostało zaniechane;
- złoża kwarcytów ogniotrwałych „Przeworno” o zasobach bilansowych wynoszących 249 tys. ton, którego wydobyć zostało zaniechane;
- złoża łupków kwarcytowych „Jegłowa” o zasobach geologicznych 5980tys. ton, eksploatowane w oparciu o koncesję MOSZNiL Nr 20/99 z dnia 29kwietnia 1999r., która to ustanowiła obszar górniczy „Jegłowa-I” o powierzchni 164991m², oraz teren górniczy „Jegłowa-I” o powierzchni 1508078m²,

Szczegółowego rozpoznania geologicznego wymagają złoża kruszywa naturalnego, których prognozowane zasoby na złożu „Kaszówka” wynoszą 3.000 tys.m³. Istniejące tu wyrobiska mogą być wydatnie poszerzone w kierunku południowo – wschodnim; obejmując również obszar wsi Strużyna.

Ponadto spodziewać się należy występowania kruszywa naturalnego w postaci: pospółki, żwirów i piasków, na całej długości doliny rzeki Krynki. Eksploatacja tych zasobów może być prowadzona równolegle z formowaniem czasz projektowanych tu zbiorników wodnych

9.2.4. Wody powierzchniowe.

Sieć hydrograficzną obszaru tworzy rzeka Krynka wraz z siecią swych dopływów: Potok Jagielno, Wigancicki Potok, Cierpicki Potok, Karnkowski Potok, Kaczka, Rożnowski Rów, Jegłówka, Potok Kuropatnik.

Krynka jest prawobrzeżnym dopływem Oławy w zlewni Odry.

Zlewnia Oławy jest w całości zlewnią chronioną.

Przez obszar gminy Krynka przepływa swym środkowym odcinkiem. Całkowita długość rzeki wynosi 34 km a powierzchnia całej zlewni 267,2 km². Wszystkie ciekі powierzchniowe gminy są dopływami Krynki, za wyjątkiem Pogródki, która wraz ze swoimi dopływami odprowadza wody bezpośrednio do rzeki Oławy.

Sieć rzeczna gminy jest zasobna w wodę; szczególnie w czasie roztopów wiosennych i wzmożonych letnich opadów deszczu. Wówczas następuje szybkie przemieszczanie się wezbranych wód z części górskiej do niższej obszaru, przy jednoczesnym braku możliwości przechwycenia tego przepływu przez koryta rzeczne. Konsekwencją tego są częste wylewy powodziowe. Powódź w lipcu 1997 roku zalała ca 1000 ha użytków rolnych w dolinie Krynki. W granicach gminy rzeka Krynka posiada uregulowane koryto, większość koryt jej dopływów pozostają w stanie naturalnym.

9.2.5. Wody wglębne.

Zasoby wód wglębnych obszaru gminy są duże. Stanowią one źródło zaopatrzenia w wodę pitną wsi gminy, zabezpieczając obecne i perspektywiczne potrzeby w tym zakresie. Paleozoiczne piętro wodonośne w formie szczelinowych wód podpartych występuje w krystalicznym masywie Wzgórz Strzełińskich. Korzystają z tego poziomu studnie głębinowe Zakładu Wodociągowego w Dobroszowie.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne, towarzyszą soczewom piaszczysto – żwirowym w obrębie pokładów iłów, rozciągających się we wschodniej części obszaru gminy. Z tego poziomu pobierają wodę pitną studnie głębinowe Zakładu Wodociągowego w Karnkowie. Najszerzej rozprzestrzeniony jest czwartorzędowy poziom wodonośny. Poziom głębszy plejstoceni występuje w obrębie piasków fluwioglacjalnych, przykrytych gliną morenową. Korzystają z tego poziomu ujęcia wodne w Krzywiniu, Sarbach Dolnych i Jagielnicy. Płytki, przypowierzchniowy poziom holoceni towarzyszy osadom piaszczysto – żwirowym w dolinach rzecznych. Jest on źródłem zaopatrzenia w wodę dla małych lokalnych ujęć np. w Cierpicach, Pogrodzie, Siemistawicach, Dzierżkowej, Sarbach Górnych i Konarach. Najmłodszy wodonośny poziom holoceni cechuje się zmienną wydajnością, w ścisłym uzależnieniu od ilości opadów atmosferycznych. Zwierciadło tego poziomu ulega analogicznym wahaniom jak stan wody w rzece. Istnieje ponadto zagrożenie zanieczyszczeń wód poprzez infiltrację w głąb wód opadowych i roztopowych oraz przenikanie wód z cieków powierzchniowych.

9.2.6. Walory krajobrazowe obszaru.

Obszar gminy jest urozmaicony krajobrazowo. Rozległą powierzchnię wyrównanej wysoczyzny środkowej części obszaru rozcinają liczne doliny rzeczne: Krynki i jej dopływów. Ciągi dolin rzecznych akcentowane są w krajobrazie pasmami zieleni łąkowej towarzyszącymi korytom rzek oraz pasmami zadrzewień zachowanymi na zboczach dolinnych. Płaskie dna dolin zajmują użytki zielone, w obrębie, których meandrują koryta rzeczne. Południkową osią tej wysoczyzny jest rzeka Krynka. Walorem tego obszaru jest jego „otwartość” uwidocznioma licznymi panoramami widokowymi.

Analogiczne walory posiada pagórkowaty wschodni obszar gminy. Obecne niewielkie tu kopulaste wzniesienia wyróżniane są dodatkowo w krajobrazie zachowanymi zespołami leśnymi. Górzysty, zalesiony krajobraz o urozmaiconej rzeźbie reprezentowany jest w obrębie Wzgórz Strzelińskich. W kontraście z lekko falistą powierzchnią środkowej wysoczyzny i Wzgórz Wawrzyszowsko – Szklarskich na wschodzie, obszar ten stanowi szczególnie ewenement krajobrazowy o dużej wartości.

9.2.7. Warunki klimatyczne.

Łagodny klimat, obserwowany na Przedgórzu Sudeckim, sprzyja mieszkańcom i stwarza dogodne warunki dla rolnictwa. Cechuje się on długim okresem wegetacyjnym (średnio 220 dni od marca do października), dobrymi warunkami usłonecznienia i nasłonecznienia, wysokimi wartościami średnich temperatur miesięcznych i rocznych. Przeważająca część rocznej sumy opadów przypada na okres wiosenno – letni.

Szczególnie korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi cechują się Wzgórz Strzelińskie. Jest to obszar wolny od niekorzystnych zjawisk inwersyjnych, dobrze nasłoneczniony.

9.2.8. Zespoły zieleni kształtowanej.

Tereny zabudowane poszczególnych wsi gminy wzbogacają okazy starodrzewu grupowane w parkach przypałacowych, na cmentarzach w zespołach sakralno – kościelnych lub w postaci szpalerów drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Część z nich uznana jest jako pomniki przyrody ożywionej. Parki i zespoły starodrzewu wymagają uporządkowania i ochrony.

Krajobraz naturalny obszarów rolnych wzbogacają pasy i zespoły zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz nadwodnych, ciągi drzew i krzewów wzdłuż dróg kołowych i cieków powierzchniowych. Zieleń ta winna być utrzymana i skutecznie chroniona.

10. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA.

10.1. Liczba mieszkańców.

Gmina liczy obecnie 5511 mieszkańców, zamieszkujących 19 wsi z 10 przysiółkami. największym skupiskiem ludności są wsie: Przeworno (1278 mieszkańców) i Jegłowa (784 mieszkańców), następnie:

Sarby z przysiółkami (458 mieszkańców),

Karnków z Koroną (402 mieszkańców),

Krzywina (350 mieszkańców),

Cierpice (304 mieszkańców),

Strużyna z Kaszówką (303 mieszkańców),

Rożnów – Królewiec (298 mieszkańców).

Pozostałe wsie są małe, rzędu wielkości 46 (Ostrężna) do 214 (Konary – Stanica) mieszkańców.

Gęstość zaludnienia wynosi 49 M/1 km². Struktura płci wyrównana: 49,5 % mężczyźni, 50,5 % kobiety.

Na przestrzeni ubiegłego dziesięciolecia widoczna jest stabilizacja wielkości zaludnienia gminy; przy stałym dodatnim przyroście naturalnym (zmieniającym się w przedziale + 13,3 - + 3,2 ‰) i ujemnym saldzie migracji (- 51 do - 27).

Na okres perspektywiczny do 2015 roku prognozuje się zmniejszenie tendencji migracyjnych, co przy utrzymującym się stałym dodatnim przyroście naturalnym doprowadzi do umiarkowanego wzrostu liczby ludności do wielkości ok. 6350 osób.

Jej prognozowane rozmieszczenie w poszczególnych wsiach obrazują dane zawarte w poniższej tabeli.

Wielkość zaludnienia w gminie

lp.	nazwa wsi	2006 rok	prognoza 2015 rok	%
1.	Przeworno	1.278	1,500	23,6
2.	Cierpice	304	330	5,2
3.	Dobroszów – Płosa	95	120	1,9
4.	Dzierżkowa	140	160	2,5
5.	Jagielnica – Wieliczna	106	120	1,9
6.	Jagielno	171	200	3,1
7.	Jegłowa	784	900	14,2
8.	Karnków – Korona	402	450	7,1
9.	Konary – Stanica	214	250	3,9
10.	Krzywina	350	380	6,0
11.	Miłocice – Kaczowice	136	160	2,5
12.	Mników – Wieliszów	51	70	1,1
13.	Ostrężna	46	60	0,9
14.	Romanów – Pogroda	127	150	2,4
15.	Rożnów – Królewiec	298	330	5,2
16.	Samborowice	65	100	1,6
17.	Samborowiczki	183	220	3,5

	Sarby Górne, Dolne,	458	500	7,9
18	Głowaczów			
19	Strużyna – Kaszówka	303	350	5,5
	Ogółem gmina	5.511	6.350	100,0

10.2. Aktywność zawodowa.

Obecnie ludność w wieku produkcyjnym stanowi 55,9 % ogółu mieszkańców i wynosi 3057 osób. Podział tej grupy ludności w aspekcie struktury zatrudnienia jest następujący:

704 osób - 23,0 % - zatrudnieni w działach gospodarki wg EKD

1.761 osób - 57,6 % - pracujący we własnych gospodarstwach rolnych

592 osób - 19,4 % - bezrobotni

3.057 osób - 100,0% - ogółem ludność w wieku produkcyjnym.

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnionych w poszczególnych działach gospodarki wg EKD zawarto w części I „studium” – inwentaryzacja urbanistyczna.

Wysoki wskaźnik bezrobocia wynika bezpośrednio z likwidacji na terenie gminy licznych PGR i zakładów przemysłowych.

Gmina Przeworno ujęta jest na krajowej liście gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.

Negatywne aspekty tego stanu rzeczy winny zmniejszać się w okresie najbliższego dziesięciolecia. Rozwój funkcjonalny gminy sprzyjać będzie ożywieniu gospodarczemu, co zwiększy liczbę miejsc pracy w gminie. Wraz ze zmniejszeniem się skali bezrobocia wzrośnie aktywność zawodowa mieszkańców, dzięki czemu poprawią się warunki ich życia.

Należy prognozować, że do roku 2015 nastąpią korzystne zmiany w strukturze zatrudnienia gminy:

- ekonomicznie opłacalna produkcja rolna będzie istotnym źródłem utrzymania dla wielu mieszkańców gminy,
- nowe miejsca pracy oferować będą powstałe zakłady przemysłowe, zakłady drobnej wytwórczości, powstające obiekty usługowe, w tym rekreacyjne.